



УЕЛМА



МАКЕДОНСКИ
ЦЕНТАР ЗА
МЕГУНАРОДНА
СОРАБОТКА

СТАВОВИ НА ЈАВНОСТА

АКТУЕЛНИ ОПШТЕСТВЕНИ ПРАШАЊА

ДЕКЕМВРИ 2020

Издавач

Македонски центар за меѓународна соработка (МЦМС)

За издавачот

Александар Кржаловски, директор на МЦМС

Автори

Гонце Јаковлеска, Фанија Ивановска

Декември 2020

Контакт:

МЦМС - адреса: ул. „Никола Парачунов“ бр. 41а; пошт. фах 55, 1060 Скопје;

Тел.: +389/2/3065-381; Факс: +389/2/3065-298; е-пошта: mcms@mcms.mk;

Веб-страница: www.mcms.mk

Scribd: <http://www.scribd.com/people/documents/2996697>

SlideShare: http://www.slideshare.net/mcms_mk

Facebook: http://www.facebook.com/mcms_mk

Twitter: http://twitter.com/mcms_mk

Мислењата што се изразени во овој извештај им припаѓаат на авторите и не мора да ги одразуваат и ставовите на МЦМС.

Сите права се задржани, репродуцирањето, копирањето, трансмисијата или преводот на кој било дел од оваа публикација може да се изврши единствено под следните услови: со претходна дозвола на издавачите, заради цитирање во анализа на книгата и под услови изложени во продолжение.

Авторското право на оваа публикација е заштитено, но публикацијата може да се репродуцира на кој било начин и без наплата за едукативни намени. За копирањето во други услови, за употреба во други публикации или за превод/адаптација, треба да се добие дозвола од издавачите.

АКУТЕЛНИ ОПШТЕСТВЕНИ ПРАШАЊА ДЕКЕМВРИ 2020

-ставови на јавноста-

СОДРЖИНА

Листа со кратенки	4
Вовед.....	5
Клучни наоди од истражувањето.....	6
1. Односите со Бугарија и перспективите за ЕУ.....	7
2. Справување со Ковид-19.....	10
2.1. Мерки на Владата за справување со пандемијата	10
2.2. Согласност за вакцинација и капацитет за спроведување.....	12
3. Доверба во политичарите	14
3.1. Доверба во партиските претседатели	14
3.2. Доверба во актуелни министри.....	16
4. Работата на Владата во првите 100 дена.....	17
5. Рејтинзи на политички партии.....	18
Прилог 1. Рејтинзи на политички партии во периодот 2016 г.- 2020 г.	20
Прилог 2. Кростабулации: Доверба во политичари и гласачи ставови	21
Прилог 3. Прашалник	24
Прилог 4. Демографија.....	26

ЛИСТА СО КРАТЕНКИ

АзА	Алијанса за Албанците
ВМРО-ДПМНЕ	ВМРО - Демократска партија за македонско национално единство
ДЗС	Државен завод за статистика
ДУИ	Демократска унија за интеграција
ЕУ	Европска Унија
МЦМС	Македонски центар за меѓународна соработка
СДСМ	Социјалдемократски сојуз на Македонија
пп	процентни поени

ВОВЕД

Во овој извештај се презентирани и анализирани ставовите на граѓаните во Македонија за односите со Бугарија и перспективите за Европската Унија, перцепциите за првите 100 дена од работата на Владата, рејтинзите на политичките партии и довербата во политичарите, како и справувањето со Ковид пандемијата, добиени преку испитувањето на јавното мислење спроведено во периодот од 16 до 24 декември 2020 година, кое за МЦМС и Телевизија Телма го спроведе агенцијата М-Проспект.

Методологија и пристап

Анкетирањето на граѓаните е направено преку телефонска анкета, на повеќеслоен стратификуван примерок од 1000 испитаници постари од 18 години, национално репрезентативен според пол, возраст, етничка припадност, регион и место на живеење. Анкетирањето е правено на македонски и на албански јазик. Сите резултати се подложни на статистичка грешка од 3,0% со прифатливо ниво на доверба од 95%.

Обработка и прикажување на резултатите

Собраните податоци се обработени со честота и пропорција на одговорите. Резултатите се прикажани во графикони на ниво на целиот примерок. Освен со графикони, дел од податоците се прикажани и во табели, особено за значајните демографски фактори.

Во извештајот, незначително малцинство се употребува за одговори помалку од 10% од примерокот, мало малцинство за 11% до 30%, малцинство за 31% до 50%, мнозинство за 51% до 70% и големо мнозинство за повеќе од 70%.

Во извештајот не се коментирани социодемографските анализи за помалку-бројните етнички заедници и политичките партии со помалку симпатизери поради нивното мало учество во националниот примерок.

Во табелите и графиконите, со термините етнички Македонци, етнички Албанци итн. е означена етничката припадност на испитаниците. Со имињата на политичките партии се означени граѓаните симпатизери (не членови или гласачи) на соодветната партија.

Ограничување на истражувањето

Примерокот за истражувањето е стандарден, но се базира на податоци од пописот од 2002 година, кои можеби се застарени и не ја одразуваат целосно реалната ситуација на теренот, иако се модифицирани според периодичната процена на ДЗС од 2018 година.

КЛУЧНИ НАОДИ ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО

Средната оценка на Владата за првите 100 дена е 2,46. Повеќе од половина од испитаниците (54,7%) ја оцениле работата на Владата со ниски оценки (1 и 2), додека пак, една четвртина од нив (25,2%) ја оцениле со високи оценки (4 и 5). **Етничките Македонци се понезадоволни од работата на оваа Влада** (60,5% од нив ја оцениле со ниски оценки) споредбено со етничките Албанци (27,3% ја оцениле со ниски оценки).

Резултатите покажаа дека **речиси и да нема разлика во рејтингот на двете најголеми политички партии во државата**. На прашањето: „Доколку утре се одржат Парламентарни избори, за која партија би гласале?“, 18,6% од испитаниците рекле за СДСМ, а 18,1% ја избрале ВМРО-ДПМНЕ. Разликата меѓу најголемите партии е во рамките на статистичка грешка. Ова е **историски ниска поддршка на овие две политички партии која од ноември 2016 година**. Најголем скок во рејтингот има кај Левица 6,2%, односно 5,7 процентни поени повеќе од јуни 2020 година.

Граѓаните во Македонија немаат доверба ниту во партиските претседатели. Недовербата е мнозинска кај сите, односно за Зоран Заев таа изнесува 59,4%, за Христијан Мицкоски, 70,0%, за Али Ахмети (80,7), а за Димитар Апасиев (66,0%). Најголема доверба, иако малцинска, граѓаните имаат во Зоран Заев (39,7%), потоа е претседателот на Левица, Димитар Апасиев (29,7%), а веднаш потоа се е претседателот на ВМРО-ДПМНЕ, Христијан Мицкоски (28,3%) и претседателот на ДУИ, Али Ахмети (15,5%).

Две од прашањата се однесуваа на односите со Бугарија, во светло на евроинтеграциските процеси. На прашањето: „Колку сте согласни со **Анекс на Договорот за добрососедство со Бугарија**, за гаранции на немање територијални претензии и за немешање во внатрешни работи, без навлегување во други вклучително и национални и идентитетски прашања?“, **најбројни се испитаниците кои рекле дека воопшто не се согласуваат** (43,6%), а заедно со оние кои донекаде не се согласуваат чинат мнозинство од граѓаните или 61,9%.

Граѓаните се скептични за времето потребно да се надминат проблемите со Бугарија и да продолжи процесот на евроинтеграција на Македонија. **Речиси една третина од граѓаните (30,7%) одговориле дека тие проблеми нема да се надминат никогаш**. Околу една петтина или 21,8% сметаат дека тоа ќе се случи од една до пет години. Речиси ист е процентот на оние кои рекле дека проблемите ќе бидат надминати брзо (15,0%) и оние кои сметаат дека тоа ќе се случи за помалку од една година (15,2%).

Средната оценка што граѓаните и ја дале на Владата за справување со здравствениот аспект на Корона кризата е 2,9. На скала од 1 до 5, каде еден е најлоша оценка, а пет најдобра, испитаниците најчесто ја избрале оценката три (32,2%).

Средната оценка која граѓаните и ја дале на Владата за економските мерки со кои се помага приватниот сектор е пониска и изнесува 2,67. Најбројни се оние кои овие мерки ги оцениле со „еден“ (28,3%) или кажано со терминологијата во училиштата, со „недоволен 1“ и „доволен 2“ економските мерки ги оцениле 44,7% од испитаниците. На другата страна, „многу добар 4“ и „одличен 5“ Владата добила од 27,8% од граѓаните. „Добар 3“ и дале околу една четвртина од нив.

Дури 40,9% од испитаниците рекле дека воопшто не е веројатно дека ќе се вакцинираат, а заедно со оние кои рекле дека тоа донекаде не е веројатно се мнозинство од испитаниците или 58,6%.

Мнозинство од испитаниците (60,5%) сметаат дека здравствените власти немаат капацитет за навремено и ефективно справување со вакцинацијата за Ковид-19. Оние кои сметаат дека постои таков капацитет се околу една третина или 34,7%.

1. ОДНОСИТЕ СО БУГАРИЈА И ПЕРСПЕКТИВИТЕ ЗА ЕУ

Македонија се соочи со уште една пречка на патот кон Европската Унија (ЕУ). Одлуката на ЕУ од март 2020 г. за отпочнување на преговорите, за граѓаните беше светло на крајот на тунелот, добра вест во неизвесни времиња кога целиот свет се соочи со Ковид-19. За властите, одлуката беше признание на политиките кои ги водеа во претходните неколку години. За жал, еуфоријата од оваа одлука траеше кратко. По само неколку месеци, Бугарија го услови понатамошното приближување на земјата кон ЕУ со повеќе барања, а не-кои од нив сериозно ги засегаат идентитетските прашања. Иако жива, дипломатската активност не даде резултати. Прашањето на преговарачката рамка и првата меѓувладина конференција со која и официјално требаше да започнат преговорите, воопшто не беше ставено на дневен ред на Советот на ЕУ. Ова го зголеми песимизмот кај граѓаните, особено затоа што претходниот спор со уште еден од соседите, 15 години ја држеше земјата во чекалната на ЕУ.

Владата не се откажува од барањето решение. Иако голем дел од разговорите се непознаница за јавноста, идејата за потпишување Анекс на Договорот за добрососедство беше „пуштена во оптек“.

Во ова истражување, покрај за Анексот, граѓаните беа прашани и за тоа колку очекуваат да трае спорот со Бугарија.

На прашањето: „Колку сте согласни со Анекс на Договорот за добрососедство со Бугарија, за гаранции на немање територијални претензии и за немешање во внатрешни работи, без навлегување во други вклучително и национални и идентитетски прашања?“, најбројни се испитаниците кои рекле дека воопшто не се согласуваат (43,6%), а заедно со оние кои донекаде не се согласуваат чинат мнозинство од граѓаните или 61,9%. Целосно или донекаде со оваа идеја се согласуваат околу една третина од испитаниците (33,5%).

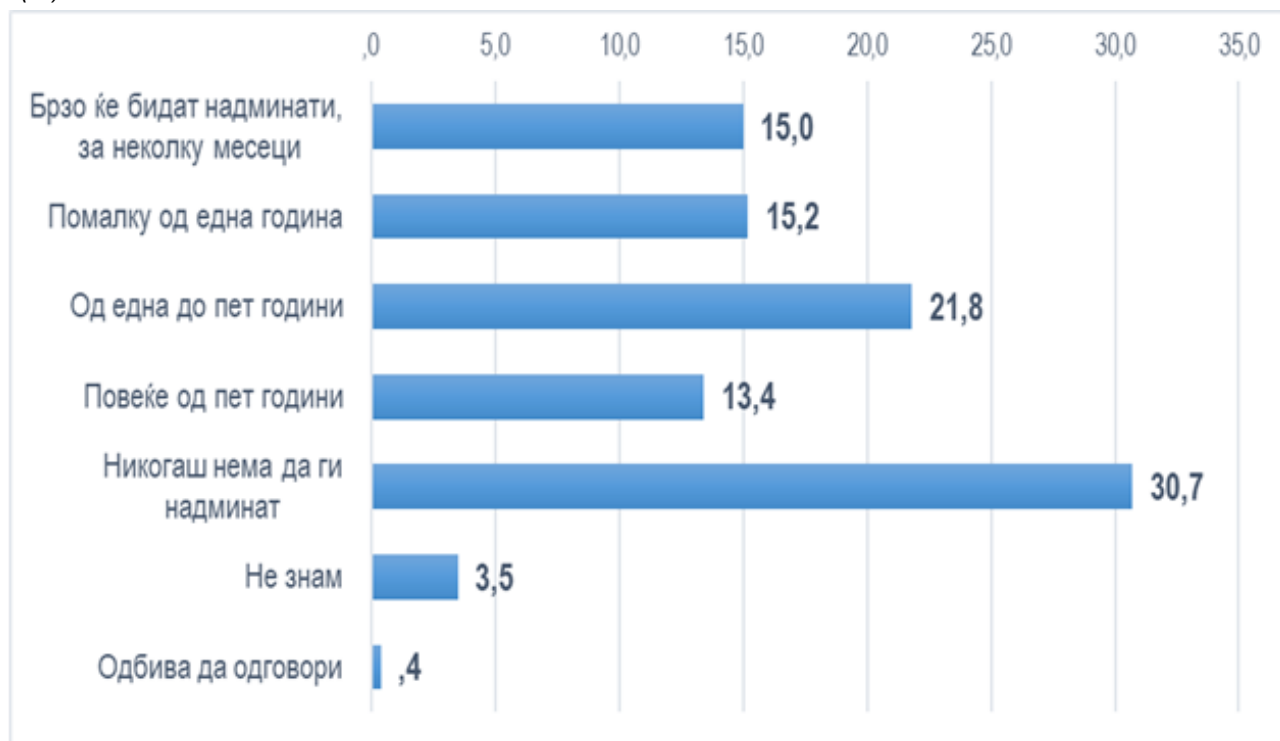
Гледано од перспектива на етничката припадност на испитаниците, поддршката за Анекс на Договорот е поголема кај етничките Албанци, 44,2% во однос на етничките Македонци (29,7%). Во поглед на образованието на испитаниците, оние со завршени постдипломски студии (56,3%) повеќе од другите ја поддржуваат идејата за Анекс, додека во поглед на работниот статус, поголеми поддржувачи се самовработените (43,5%).

Графикон 1.1.1. Согласност на граѓаните со Анекс на Договорот за добрососедство со Бугарија (%)



Влијанието на последните случувања кои предизвикаа блокада на отворањето на преговорите на Северна Македонија со ЕУ се гледаат во одговорите на прашањето: „Според вас, колку време ќе биде потребно да се надминат проблемите со Бугарија и да продолжи процесот на евроинтеграција на Македонија?“, најбројни се граѓаните кои одговориле дека тие проблеми нема да се надминат никогаш (30,7%). Околу една петтина или 21,8% сметаат дека тоа ќе се случи од една до пет години. Речиси ист е процентот на оние кои рекле дека проблемите ќе бидат надминати брзо (15,0%) и оние кои сметаат дека тоа ќе се случи за помалку од една година (15,2%).

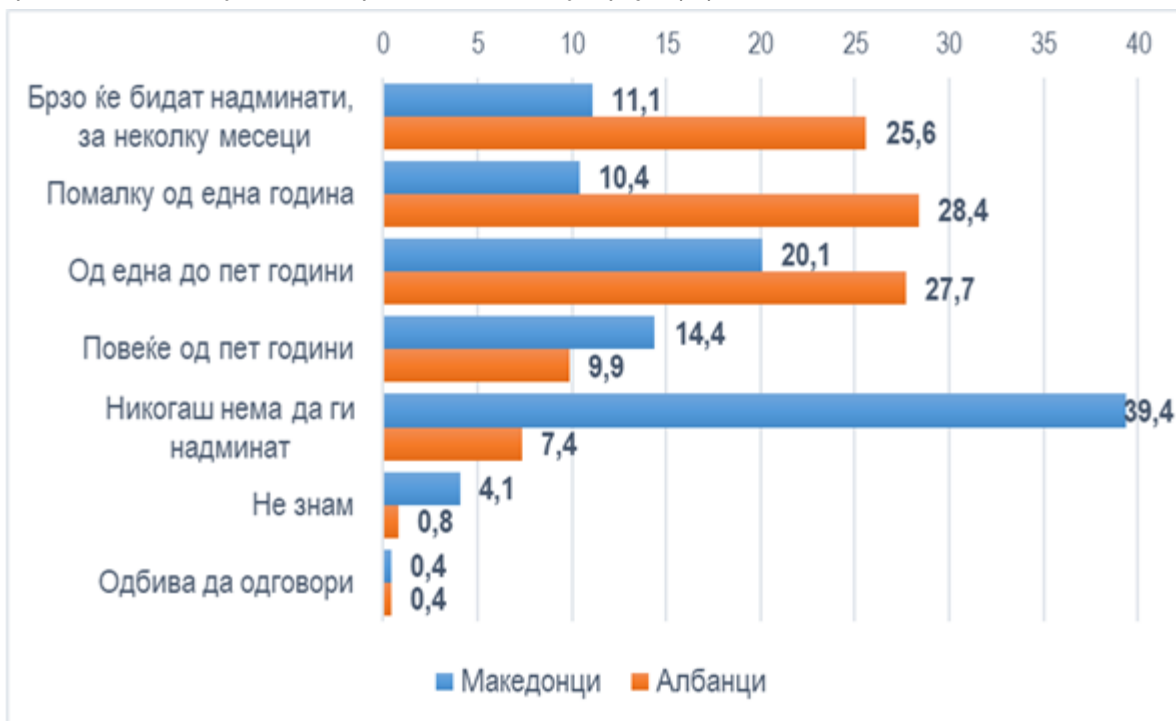
Графикон 1.1.2. Очекувања за времето потребно за надминување на проблемите со Бугарија (%)



Песимизмот за надминување на проблемите расте со возраста на испитаниците од 22,9% кај оние од 18 до 29 години на 41,6% кај оние над 65 години. Земјоделците се најпесимистични, односно 43,2% од нив сметаат дека проблемите никогаш нема да се надминат. Регионално гледано, најбројни меѓу оние кои мислат дека проблемите никогаш нема да се надминат се жителите на Источниот (43,2%) и на Југоисточниот регион (42,2%) за разлика од жителите на Полог кои се најоптимистични па така 64,4% од нив одговориле дека проблемот брзо ќе биде надминат или за помалку од една година.

Прилично се изразени разликите на ова прашање меѓу етничките Македонци и етничките Албанци. Одговорите на етничките Албанци главно се фокусирани во првите три одговори, односно вкупно 81,4% веруваат дека проблемите ќе бидат надминати брзо, за помалку од една или од една до пет години. Одговорите пак, на мнозинството етничките Македонци се во последните два одговори, односно 53,8% рекле дека проблемите ќе се решат за повеќе од пет години или никогаш.

Графикон 1.1.3. Влијание на етничката припадност на одговорите за тоа колку време ќе биде потребно за надминување на проблемите со Бугарија (%)



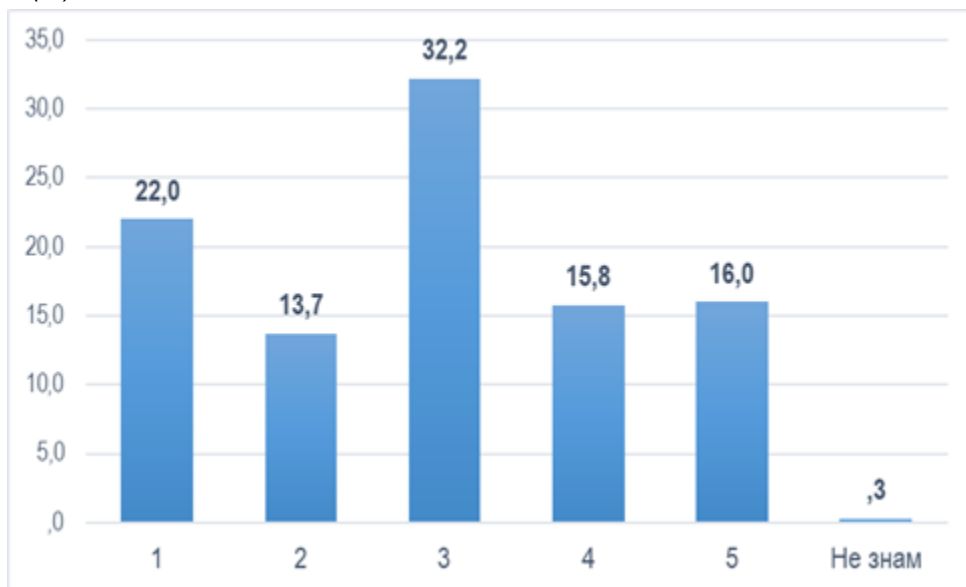
2. СПРАВУВАЊЕ СО КОВИД-19

Средната оценка што граѓаните и ја дале на Владата за справување со здравствениот аспект на Корона кризата е 2,9. На скала од 1 до 5, каде еден е најлоша оценка, а пет најдобра, испитаниците најчесто ја избрале оценката три (32,2%). Нешто повеќе од третина (35,7%) се одлучиле за оценка 1 или 2, додека на другата страна, за повисоки оценки, четири или пет се одлучиле 31,8% од испитаниците.

2.1. МЕРКИ НА ВЛАДАТА ЗА СПРАВУВАЊЕ СО ПАНДЕМИЈАТА

Од почетокот на пандемијата, властите се во постојана трка со вирусот – не само во управувањето од здравствен аспект туку и со економските последици кои таа ги предизвикува. Подолу, се две прашања на кои може да се видат перцепциите на граѓаните за справувањето со пандемијата.

Графикон 2.1.1. Оценка на мерките на Владата за справување со здравствениот аспект на Ковид-19 (%)



Во оценките можат да се забележат разлики кај различните етнички заедници. Како што може да се види во табелата 2.1.1, етничките Македонци почесто давале негативни оценки во однос на етничките Албанци. Вкупно 40,5% од етничките Македонци ја оцениле Владата со оценка еден или два, за разлика од 22,3% кај етничките Албанци. Мнозинство од етничките Албанци (50,8%) овие мерки на Владата ги оцениле со три.

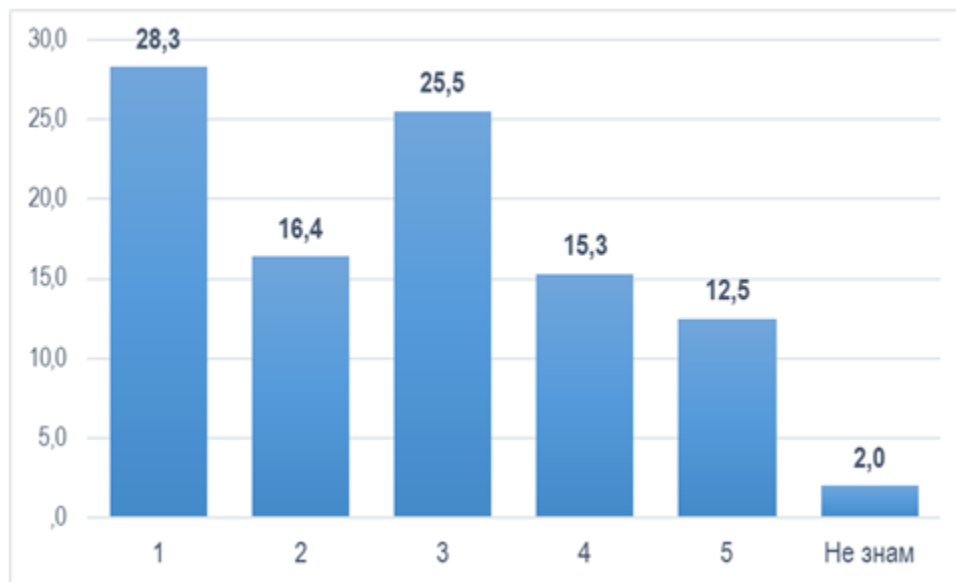
Табела 2.1.1 Влијание на етничката припадност врз оценката на Владата во справувањето со здравствениот аспект на Ковид-19

Оценка	Етничка припадност	
	Македонци	Албанци
1-2	40,5	22,3
3	25,5	50,8
4-5	33,7	26,4
Не знае/одбива да одговори	0,3	0,4

Средната оценка која граѓаните и ја дале на Владата за економските мерки со кои се помага приватниот сектор е пониска и изнесува 2,67.

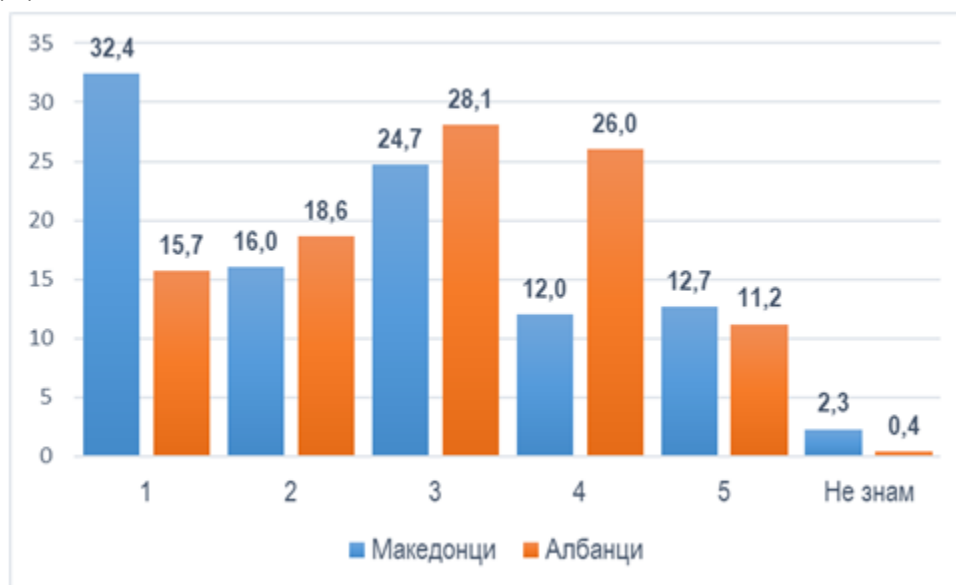
Најбројни се оние кои овие мерки ги оцениле со „еден“ (28,3%) или кажано со терминологијата во училиштата, со „недоволен 1“ и „доволен 2“ економските мерки ги оцениле 44,7% од испитаниците. На другата страна, „многу добар 4“ и „одличен 5“ Владата добила од 27,8% од граѓаните. „Добар 3“ и дале околу една четвртина од нив.

Графикон 2.1.2. Оценка на економските мерки на Владата наменети за приватниот сектор (%)



Етничката припадност влијаела во одговорите на ова прашање. Па така, етничките Македонци почесто ги избирале оценките 1 и 2 (48,4%) за разлика од етничките Албанци (34,3%). Вториве, почесто избирале 4 и 5 (37,2%) за разлика првите (24,7%). Како што може да се види во графиконот 2.1.3, речиси двојно побројни се етничките Македонци кои ги оцениле економските мерки со 1, за разлика од етничките Албанци.

Графикон 2.1.3. Влијание на етничката припадност на одговорите за економските мерки на Владата (%)



Гледано од аспект на работниот статус на испитаниците, нема значајни отстапувања од просекот кај вработените во приватниот сектор, но такви можат да се забележат кај самовработените кои и дале на Владата попозитивни оценки од просечните. Вкупно 26,1% од самовработените ги оцениле економските мерки со „1“ или „2“, односно 39,1% ги оцениле со „4“ или „5“. Оценката „3“ ја дале околу една третина или 34,8% од испитаниците чиј работен статус е „самовработен“. Ако се анализираат одговорите на испитаниците по региони, може да се забележи дека жителите на Североисточниот регион се најнезадоволни од економските мерки па со „1“ или „2“ ги оцениле 60,5% од испитаниците односно со „4“ или „5“ ги оцениле 17,3%. Испитаниците од Југозападниот (34,3%) и Полошкиот (33,8%) регион најчесто давале оценки „4“ или „5“.

2.2 СОГЛАСНОСТ ЗА ВАКЦИНАЦИЈА И КАПАЦИТЕТ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ

Вакцинацијата за Ковид-19 во голем број земји веќе започна. Според некои најави на здравствените власти, вакцината за Ковид-19 во Македонија се очекува до крајот на март 2021 година. Граѓаните ги прашавме дали би се вакцинирале и дали сметаат дека здравствените власти имаат капацитет да ја спроведат вакцинацијата.

Иако здравствените експерти најголема надеж за надминување на пандемијата имаат во создавањето на вакцина против Ковид-19, таа надеж веројатно ќе спласне ако се имаат предвид одговорите на прашањето „Колку е веројатно дека би се вклучиле во доброволна вакцинација за Ковид-19?“. Дури 40,9% од испитаниците рекле дека воопшто не е веројатно дека ќе се вакцинираат, а заедно со оние кои рекле дека тоа донекаде не е веројатно се мнозинство од испитаниците или 58,6%. Испитаниците не беа прашани што е причината за нивните одговори, но во анализата треба да се има предвид дека веќе неколку години наназад се водат дискусии за безбедноста на вакцините во државата. Во едно претходно истражување на МЦМС на оваа тема „Перцепции на граѓаните за вакцинирањето“, граѓаните се пожалиле на недостаток на информации од докторите, па на прашањето „Дали јавноста добива доволно информации од докторите за вакцинацијата“, мнозинството или 51,6% одговориле со „не“. Матичните доктори се извор на информации за вакцинацијата за 18,4% од испитаниците и се на трето место по телевизијата/радиото/весници и семејството и пријателите. Овие информации можат да бидат значајни во подготовките на граѓаните за претстојното вакцинирање за Ковид-19.

Графикон 2.2.1. Веројатност за вклучување во доброволна вакцинација за Ковид-19 (%)



Гледано низ демографските карактеристики на испитаниците, може да се забележи дека мажите се позаинтересирани за вакцинирањето до жените, односно 44,2% од нив рекле дека целосно или донекаде е веројатно дека ќе се вакцинираат, за разлика од 33,1% од жените. И обратно, 63,7% од жените рекле дека целосно или донекаде не е веројатно дека ќе се вакцинираат за разлика од 53,6% од мажите. Поголеми скептици за вакцинирањето се младите на возраст од 18-29 години (67,0%), земјоделците (68,2%) и ангажираните во домашни задачи (71,1%) кои рекле дека целосно или донекаде не е веројатно дека ќе се вакцинираат. На другата страна, позаинтересирани за вакцинирањето се испитаниците над 65 години (46,9%) и пензионерите (50,0%).

Графикон 2.2.2.. Перцепции на граѓаните за капацитетот на здравствените власти за навремено и ефективно справување со вакцинација за Ковид-19 (%)



Мнозинство од испитаниците (60,5%) сметаат дека здравствените власти немаат капацитет за навремено и ефективно справување со вакцинацијата за Ковид-19. Оние кои сметаат дека постои таков капацитет се околу една третина или 34,7%.

Етничките Македонци за околу 13 процентни поени повеќе веруваат дека здравствените власти имаат капацитет, за разлика од етничките Албанци кои пак, за околу 12 процентни поени се побројни меѓу оние кои сметаат дека нема капацитет за спроведување на вакцинацијата. Некои демографски разлики од претходното прашање се пресликуваат и овде па така, поголема верба во системот имаат граѓаните на возраст над 65 години (45,0%) и пензионерите (50,0%) за разлика од ангажираните во домашни задачи (71,1%) кои рекле дека нема капацитет за справување со вакцинацијата. Регионално гледано, најголема верба во здравствените власти за ова прашање имаат жителите на Вардарскиот регион каде 50,7% одговориле позитивно, а најголеми скептици се жителите на Полог каде 70,6% одговориле негативно.

3. ДОВЕРБА ВО ПОЛИТИЧАРИТЕ

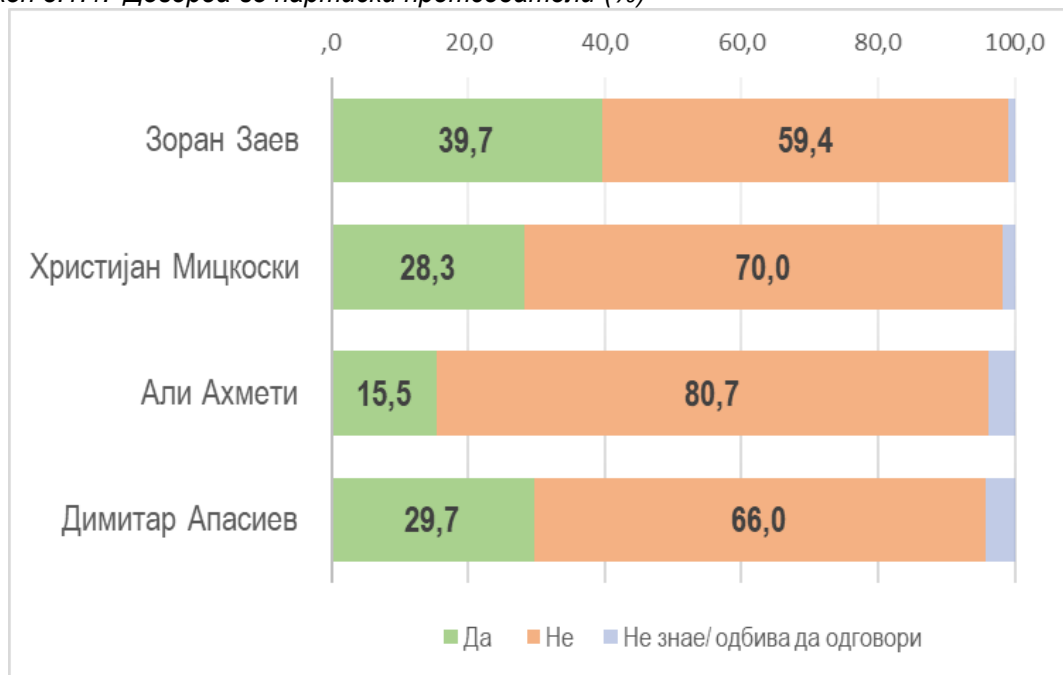
Во овој дел од истражувањето ќе бидат преставени податоците од анкетата поврзани со довербата на граѓаните во политичарите. Податоците се претставени во два дела, односно доверба во партиските претседатели и доверба во актуелни министри. Дополнително, направен е приказ за тоа како се движел трендот на доверба на граѓаните во партиските претседатели во изминатите години, а извор на овие податоците се истражувањата на МЦМС спроведени во последните 3 години.

3.1. ДОВЕРБА ВО ПАРТИСКИТЕ ПРЕТСЕДАТЕЛИ

Податоците од истражувањето покажуваат дека граѓаните во Македонија немаат доверба во партиските претседатели (графикон 3.1.1). Па така, мнозинство од нив одговориле дека немаат доверба во претседателот на партијата која е на власт и премиер на државата, Зоран Заев (59,4%) и претседателот на партијата Левица, Димитар Апасиев (66,0%). Додека пак, големо мнозинство од испитаниците одговориле дека немаат доверба во претседателот на најголемата опозициска партија, Христијан Мицкоски (70,0%) и претседателот на најголемата партија во албанскиот блок, Али Ахмети (80,7%).

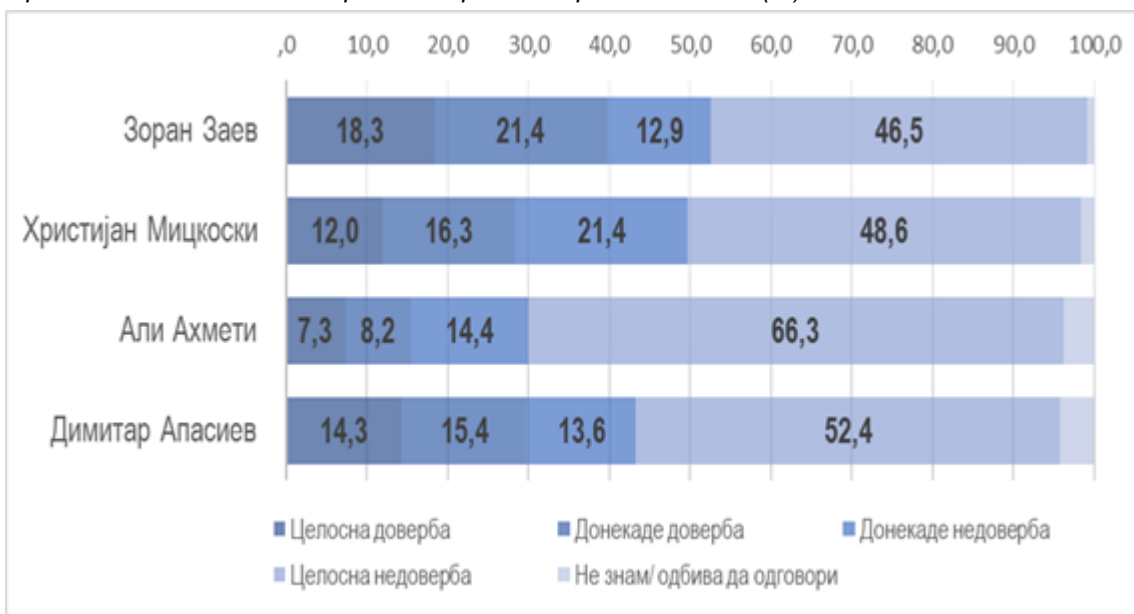
Доколку се анализираат одговорите на испитаниците кои имаат доверба во партиските претседатели, може да се забележи дека најголема доверба ужива Зоран Заев (39,7%), потоа е претседателот на Левица, Димитар Апасиев (29,7%), а веднаш по него е претседателот на ВМРО-ДПМНЕ, Христијан Мицкоски (28,3%).

Графикон 3.1.1. Доверба во партиски претседатели (%)



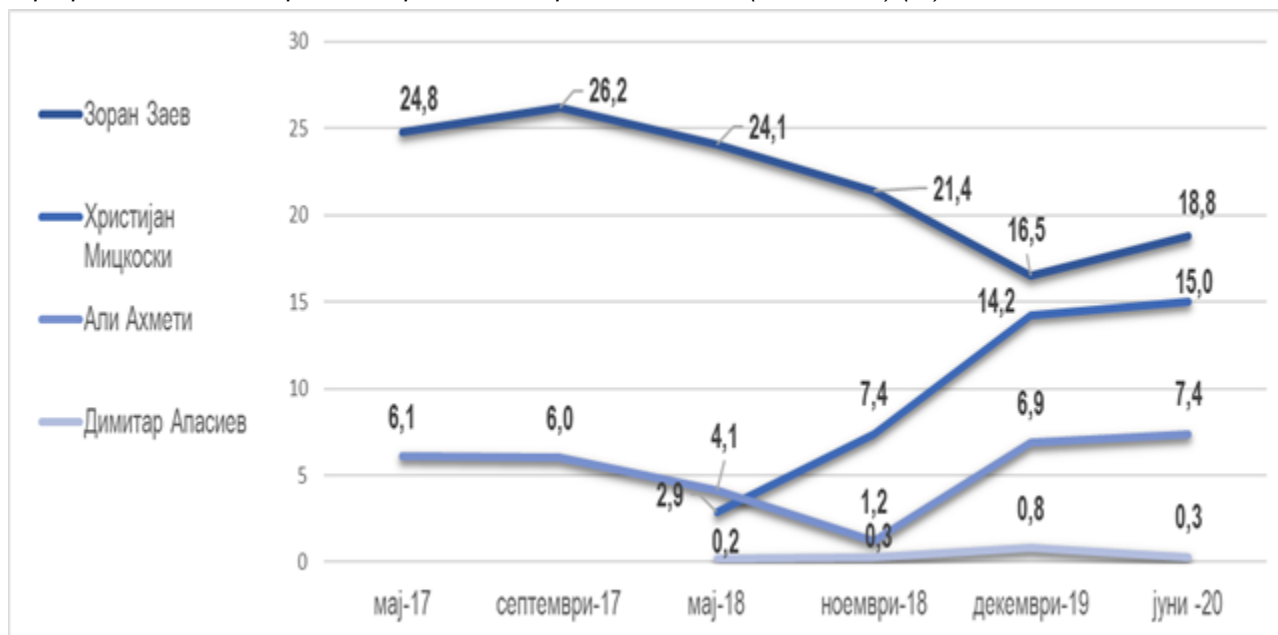
Испитаниците, исто така, беа прашани и за нивото на доверба која тие ја имаат во партиските претседатели. Од податоците на графиконот 3.1.2 може да се забележи дека мнозинство од испитаниците одговориле дека имаат целосна недоверба во партиските претседатели (Зоран Заев- 46,5%, Христијан Мицкоски- 48,6%, Али Ахмети- 66,3%, Димитар Апасиев- 52,4%). Мало малцинство од испитаниците одговориле дека имаат целосна доверба во Зоран Заев (18,3%), Христијан Мицкоски (12,0%) и Димитар Апасиев (14,3%). Додека пак незначително малцинство договориле дека имаат целосна доверба во Али Ахмети (7,3%).

Графикон 3.1.2 Ниво на доверба во партиски претседатели (%)



МЦМС во изминатите неколку години редовно го проверува нивото на доверба на граѓаните во политичките претседатели, па на графиконот 3.1.3 е претставен трендот на движење на оваа доверба.

Графикон 3.1.3 Доверба во партиските претседатели (2017-2020) (%)

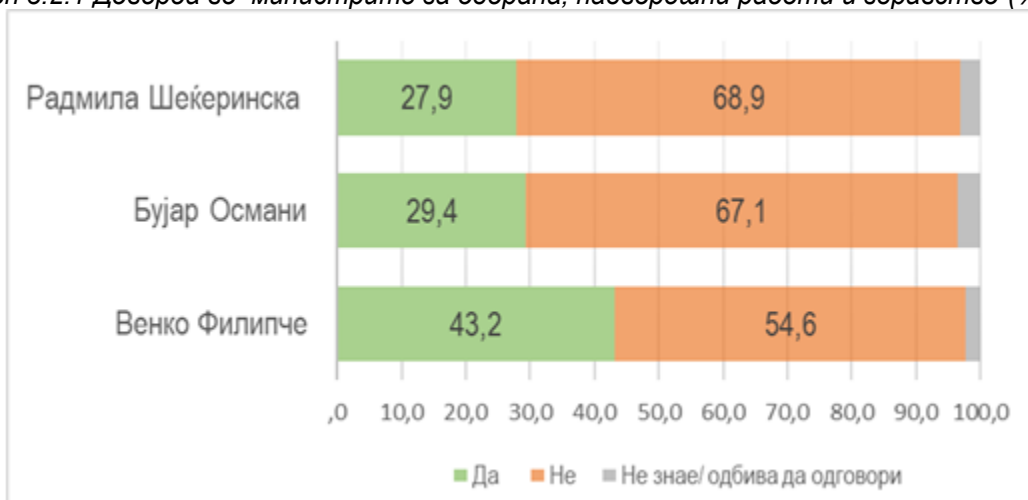


3.2. ДОВЕРБА ВО АКТУЕЛНИ МИНИСТРИ

Со оглед на тоа дека во текот на 2020 г., прашањата поврзани со справувањето со Ковид-19 кризата, пристапувањето кон НАТО и процесот на интеграција на државата во Европската Унија доминантно беа присутни во политичката сфера, испитаниците на оваа анкета беа прашани за нивото на доверба која тие ја имаат во министрите за здравство, одбрана и надворешни работи.

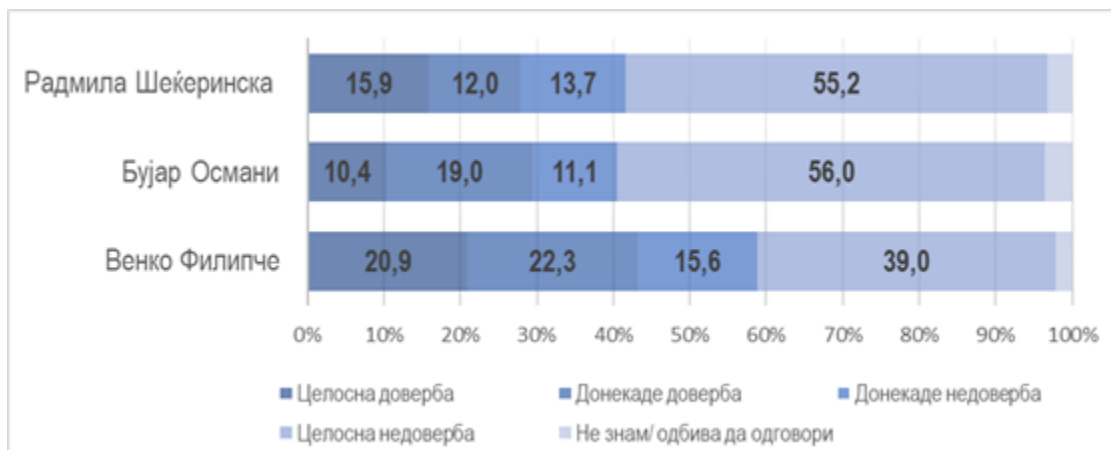
Од податоците на графиконот 3.2.1 може да се забележи дека испитаниците имаат најголема доверба во Министерот за здравство, Венко Филипче (43,2%), по него е Министерот за надворешни работи, Бујар Османи (29,4%), па Министерката за одбрана, Радмила Шекеринска (27,9%). И на ова прашање мнозинство од испитаниците одговориле негативно, односно дека целосно или донекаде немаат доверба во овие министри (Радмила Шекеринска- 68,9%, Бујар Османи- 67,1%, и Венко Филипче- 54,6%).

Графикон 3.2.1 Доверба во министрите за одбрана, надворешни работи и здравство (%)



На графиконот 3.2.2. е претставено нивото на доверба кое испитаниците го имаат во министрите за одбрана, надворешни работи и здравство. Со оглед на тоа дека 20,9% од испитаниците одговориле дека имаат целосна доверба во Министерот за здравство, Венко Филипче, може да се заклучи дека тој е политичарот кој ужива највисоко ниво на доверба кај граѓаните (повисоко и од нивото на доверба која испитаниците ја имаат во премиерот Зоран Заев).

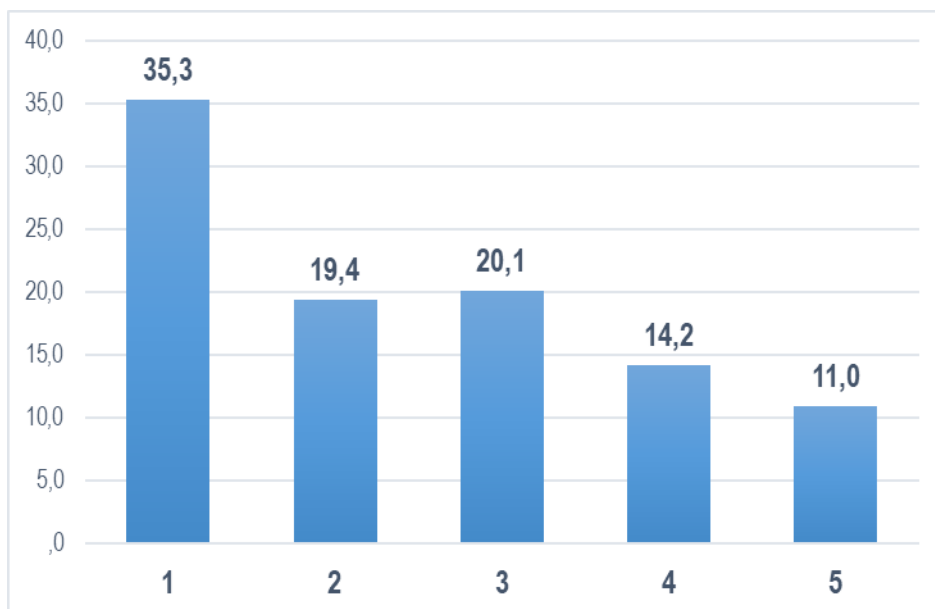
Графикон 3.2.2. Ниво на доверба во министрите за одбрана, надворешни работи и здравство (%)



4. РАБОТАТА НА ВЛАДАТА ВО ПРВИТЕ 100 ДЕНА

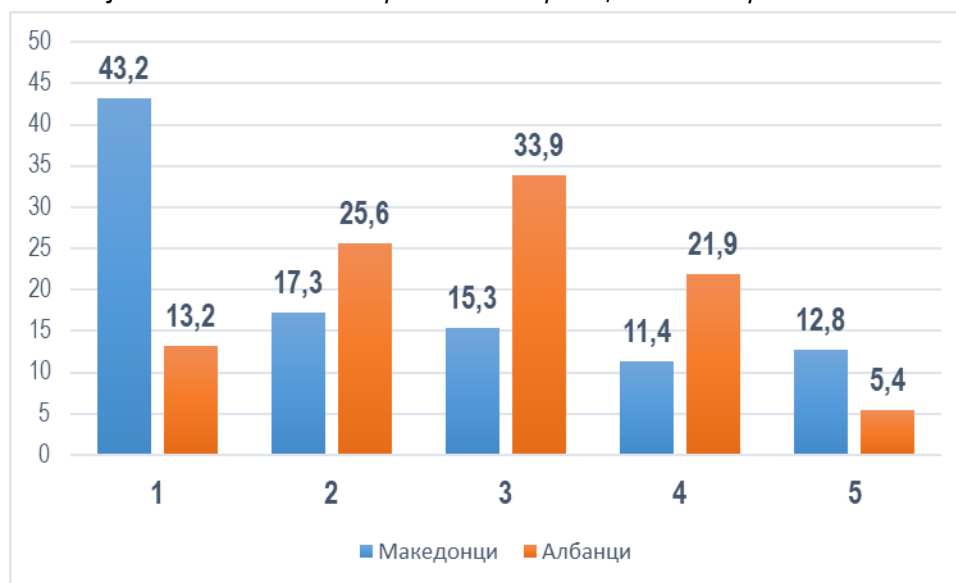
Повеќе од половина од испитаниците (54,7%) ја оцениле работата на Владата во првите 100 дена со ниски оценки (1 и 2), додека пак, една четвртина од нив (25,2%) ја оцениле со високи оценки (4 и 5).

4.1.1 Оценка на работата на Владата во првите 100 дена (%)



Гледано низ призмата на етничката припадност на испитаниците, можат да се воочат разлики во однос на ниските оценки. Па така, етнички Македонци во голема мера се понезадоволни од работата на оваа Влада (60,5% од нив ја оцениле со ниски оценки) споредбено со етничките Албанци (27,3% ја оцениле со ниски оценки). Не можат да се забележат значителни разлики помеѓу етничките Македонци и етничките Албанци кои ја оцениле работата на Владата со високи оценки (етнички Македонци- 24,3%, етнички Албанци- 27,3%). Регионално гледано, најголемо незадоволство од работата на Владата може да се забележи во Североисточниот регион, каде 72,8% од испитаниците дале ниски оценки.

Графикон 4.1.2. Влијание на етничката припадност врз оценките на работата на Владата (%)



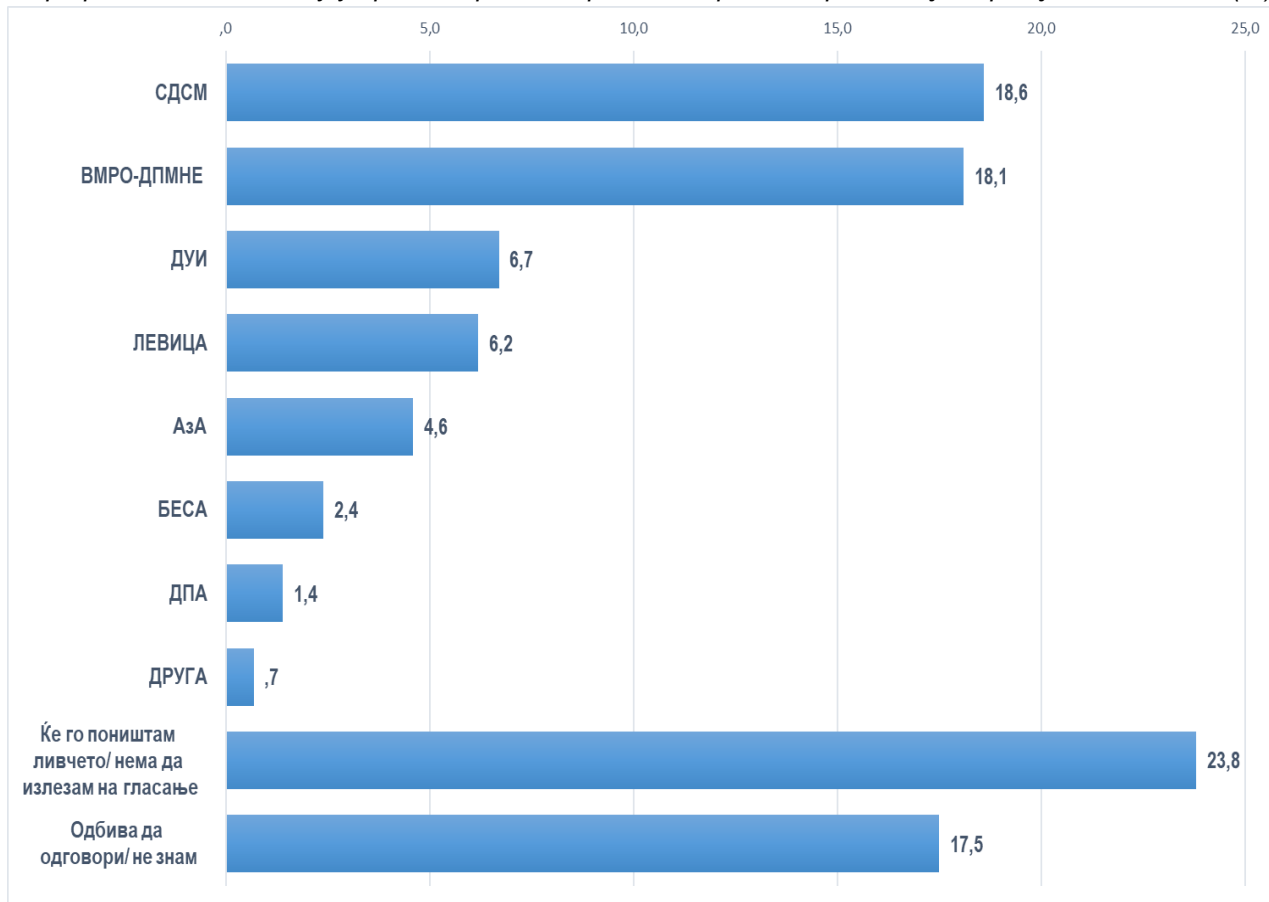
5. РЕЈТИНЗИ НА ПОЛИТИЧКИ ПАРТИИ

Како дел од ова истражување граѓаните беа прашани за која партија би гласале доколку утре се одржат парламентарни избори. Подолу се претставени рејтинзите на политичките партии во државата, како и споредба со нивните рејтинзи во изминатите неколку години, земајќи ги како извор претходните истражувања на МЦМС (Прилог 1).

Речиси и да нема разлика во рејтингот на двете најголеми политички партии во државата. Па така, иако може да се забележи пад во рејтингот и кај СДСМ и кај ВМРО-ДПМНЕ разликата помеѓу овие две политички партии е во маргините на статистичка грешка (0,5 пп). Во албанскиот политички блок, повторно во водство е ДУИ (6,7%), по нив се Алијанса за Албанците (4,6%) и БЕСА (2,4%). Политичка партија кај која може да се забележи најголем скок во рејтингот е Левица за која 6,2% од испитаниците одговориле дека ќе гласаат доколку утре се одржат парламентарни избори (5,7 пп повеќе од јуни 2020 г.).

Кај партиите во албанскиот политички блок

Графикон 5.1.1 Доколку утре се одржат Парламентарни избори, за која партија би гласале? (%)



Гледано низ призмата на етничката припадност на испитаниците (табела 5.1.1), поддршката која ВМРО-ДПМНЕ традиционално ја има кај етничките Македонци (25,0%) е намалена за 5,4 пп од јуни 2020 г. (30,4%). Исто така може да се забележи дека и поддршката која СДСМ кај етничките Албанци повторно е намалена, од 13,6% во декември 2019 г., на 7,5% во јуни 2020 г., и 3,7% во декември 2020 г. ДУИ повторно е партија која ужива најголема поддршка од етничките Албанци (27,7%) и истата речиси воопшто да не е намалена од јуни 2020 г. кога изнесувала 27,4%.

Табела 5.1.1 Влијание на етничката припадност на испитаниците врз одговорите на прашањето: Доколку утре се одржат Парламентарни избори, за која партија би гласале? (%)

Политичка партија	Етничка припадност	
	Македонци	Албанци
СДСМ	22,5	3,7
ВМРО-ДПМНЕ	25,0	0,0
ДУИ	0,0	27,7
ДПА	0,0	5,8
АЗА	0,0	18,6
АЛТЕРНАТИВА	0,0	2,1
БЕСА	0,1	7,9
ЛЕВИЦА	8,6	0,0
ДРУГА	0,1	0,0
Ќе го поништам ливчето/ нема да излезам на гласање	27,8	10,7
Одбива да одговори/ не знам	15,8	23,5

Регионално гледано, СДСМ најголема поддршка има во Југоисточниот регион (33,3%), ВМРО-ДПМНЕ во источниот регион (33,0%), а Левица во Пелагонискиот регион (12,7%). Во албанскиот блок, ДУИ најголема поддршка има во Полошкиот регион (20,6%) и Алијанса за Албанците во Југозападниот регион (11,8%).

Табелата 5.1.2 претставува пресек на податоците од истражувањето во однос на одговорите на испитаниците за тоа во кој политичар имаат доверба вкрстено со тоа за кого би гласале доколку утре се одржат парламентарни избори.

Табела 5.1.2 Доверба во политичари и гласачки ставови

Доколку утре се одржат Парламентарни избори ќе гласам за:	Политичар во кој имам доверба:						
	Зоран Заев	Христијан Мицкоски	Али Ахмети	Димитар Апасиев	Венко Филипче	Бујар Османи	Радмила Шекеринска
СДСМ	94,6	3,2	9,7	16,7	95,2	46,2	82,3
ВМРО-ДПМНЕ	4,4	85,6	2,2	55,8	30,9	6,6	5,5
ДУИ	56,7	14,9	67,2	7,5	37,3	71,6	26,9
ДПА	57,1	14,3	50,0	7,1	14,3	64,3	7,1
АзА	45,7	8,7	28,3	6,5	34,8	58,7	6,5
Алтернатива	80,0	20,0	40,0	20,0	40,0	80,0	20,0
БЕСА	83,3	20,8	50,0	8,3	41,7	58,3	20,8
Левица	9,7	51,6	0,0	98,4	21,0	1,6	4,8
Интегра	50,0	0,0	0,0	100,0	50,0	0,0	0,0
Ќе го поништам ливчето/ нема да излезам на гласање	36,6	35,1	22,8	39,3	52,5	32,9	32,4
Одбива да одговори/ не знам	61,2	31,2	41,9	46,9	73,1	61,2	48,9

ПРИЛОГ 1. РЕЈТИНЗИ НА ПОЛИТИЧКИ ПАРТИИ ВО ПЕРИОДОТ 2016 Г.- 2020 Г.

МЦМС (најчесто заедно со ИДСЦС и телевизија Телма) континуирано спроведува истражувања на јавното мислење за актуелни и важни општествени теми, меѓу кои и за политичките случувања и довербата во партиите и политичарите. Во тој процес за спроведување на анкетањето најчесто се ангажира агенција специјализирана за тоа и низ годините МЦМС ги има повремено ангажирано речиси сите релевантни анкетни агенции. Во последните неколку години најчесто анкетањето го врши агенцијата М-проспект.

Политичка партија	11/16	02/17	05/17	11/17	05/18	11/18	12/19	06/20	12/20
СДСМ	19,4	23,0	23,7	24,3	25,5	26,8	22,1	23,5	18,6
ВМРО-ДПМНЕ	23,3	23,3	24,5	20,9	20,6	21,5	20,4	21,9	18,1
ДУИ	6,6	3,3	8,5	8,9	7,4	6,7	6,6	6,4	6,7
ДПА	3,3	2,2	0,9	0,6	0,6	0,3	0,9	0,8	1,4
АзА	1,9	1,5	1,8	2,7	2,9	3,0	2,6	5,0	4,6
Беса	2,7	3,5	3,7	3,1	2,0	2,4	1,5	-	2,4
Левица	-	-	-	-	-	-	1,7	0,5	6,2
Друга	4,6	2,0	0,7	1,5	3,0	2,7	2,9	1,8	0,7
Ниту една/ нема да излезам на гласање	5,5	7,8	11,7	10,3	11,8	21,3	15,3	21,8	23,8
Не знам/одбива да одговори	32,7	33,4	24,5	27,7	26,2	15,4	26,0	18,3	17,5

ПРИЛОГ 2. КРОСТАБУЛАЦИИ: ДОВЕРБА ВО ПОЛИТИЧАРИ И ГЛАСАЧИ СТАВОВИ

Зоран Заев * Доколку утре се одржат Парламентарни избори, за која партија би гласале?														
		Доколку утре се одржат Парламентарни избори, за која партија би гласале?												
		СДСМ	ВМРО-ДПМНЕ	ДУИ	ДПА	АзА	Алтернатива	БЕСА	Левица	Интегра	Ќе го поништам ливчето	Нема да излезам на гласање	Одбива да одговори	Не знам
Дали имате доверба во Зоран Заев	Да	94,6%	4,4%	56,7%	57,1%	45,7%	80,0%	83,3%	9,7%	50,0%	15,0%	21,6%	39,6%	32,8%
	Не	5,4%	95,6%	41,8%	42,9%	52,2%	20,0%	16,7%	90,3%	50,0%	80,0%	76,6%	59,5%	65,6%
	Не знам			1,5%		2,2%					5,0%	,9%		1,6%
	Одбива да одговори											,9%	,9%	
Христијан Мицкоски * Доколку утре се одржат Парламентарни избори, за која партија би гласале?														
		Доколку утре се одржат Парламентарни избори, за која партија би гласале?												
		СДСМ	ВМРО-ДПМНЕ	ДУИ	ДПА	АзА	Алтернатива	БЕСА	Левица	Интегра	Ќе го поништам ливчето	Нема да излезам на гласање	Одбива да одговори	Не знам
Дали имате доверба во Христијан Мицкоски	Да	3,2%	85,6%	14,9%	14,3%	8,7%	20,0%	20,8%	51,6%		20,0%	15,1%	23,4%	7,8%
	Не	95,2%	13,8%	83,6%	85,7%	91,3%	80,0%	79,2%	45,2%	100,0%	75,0%	82,6%	73,9%	90,6%
	Не знам	,5%	,6%	1,5%					3,2%		5,0%	1,4%		1,6%
	Одбива да одговори	1,1%										,9%	2,7%	
Венко Филипче* Доколку утре се одржат Парламентарни избори, за која партија би гласале?														
		Доколку утре се одржат Парламентарни избори, за која партија би гласале?												
		СДСМ	ВМРО-ДПМНЕ	ДУИ	ДПА	АзА	Алтернатива	БЕСА	Левица	Интегра	Ќе го поништам ливчето	Нема да излезам на гласање	Одбива да одговори	Не знам
Дали имате доверба во Венко Филипче	Да	95,2%	30,9%	37,3%	14,3%	34,8%	40,0%	41,7%	21,0%	50,0%	25,0%	27,5%	38,7%	34,4%
	Не	3,2%	69,1%	59,7%	85,7%	63,0%	60,0%	50,0%	75,8%	50,0%	70,0%	70,2%	56,8%	64,1%
	Не знам	1,1%		3,0%		2,2%		8,3%	3,2%		5,0%	1,8%	2,7%	1,6%
	Одбива да одговори	,5%										,5%	1,8%	

Бујар Османи * Доколку утре се одржат Парламентарни избори, за која партија би гласале?														
		Доколку утре се одржат Парламентарни избори, за која партија би гласале?												
		СДСМ	ВМРО-ДПМНЕ	ДУИ	ДПА	АзА	Алтернатива	БЕСА	Левица	Интегра	Ќе го поништам ливчето	Нема да излезам на гласање	Одбива да одговори	Не знам
Дали имате доверба во Бујар Османи	Да	46,2%	6,6%	71,6%	64,3%	58,7%	80,0%	58,3%	1,6%		15,0%	17,9%	25,2%	35,9%
	Не	47,3%	90,6%	26,9%	35,7%	37,0%	20,0%	41,7%	93,5%	100,0%	80,0%	78,9%	72,1%	62,5%
	Не знам	4,8%	2,2%	1,5%		4,3%					5,0%	2,3%	,9%	1,6%
	Одбива да одговори	1,6%	,6%						4,8%			,9%	1,8%	
Радмила Шеќеринска* Доколку утре се одржат Парламентарни избори, за која партија би гласале?														
		Доколку утре се одржат Парламентарни избори, за која партија би гласале?												
		СДСМ	ВМРО-ДПМНЕ	ДУИ	ДПА	АзА	Алтернатива	БЕСА	Левица	Интегра	Ќе го поништам ливчето	Нема да излезам на гласање	Одбива да одговори	Не знам
Дали имате доверба во Радмила Шеќеринска	Да	82,3%	5,5%	26,9%	7,1%	6,5%	20,0%	20,8%	4,8%		15,0%	17,4%	27,0%	21,9%
	Не	15,1%	92,8%	73,1%	92,9%	89,1%	80,0%	79,2%	91,9%	100,0%	80,0%	79,8%	66,7%	68,8%
	Не знам	1,1%	1,7%			4,3%					5,0%	1,8%	4,5%	9,4%
	Одбива да одговори	1,6%							3,2%			,9%	1,8%	
Али Ахмети* Доколку утре се одржат Парламентарни избори, за која партија би гласале?														
		Доколку утре се одржат Парламентарни избори, за која партија би гласале?												
		СДСМ	ВМРО-ДПМНЕ	ДУИ	ДПА	АзА	Алтернатива	БЕСА	Левица	Интегра	Ќе го поништам ливчето	Нема да излезам на гласање	Одбива да одговори	Не знам
Дали имате доверба во Али Ахмети	Да	9,7%	2,2%	67,2%	50,0%	28,3%	40,0%	50,0%			15,0%	7,8%	9,7%	2,2%
	Не	82,3%	94,5%	31,3%	50,0%	69,6%	60,0%	50,0%	93,5%	100,0%	80,0%	89,4%	82,3%	94,5%
	Не знам	7,0%	2,8%	1,5%		2,2%			1,6%		5,0%	2,3%	7,0%	2,8%
	Одбива да одговори	1,1%	,6%						4,8%			,5%	1,1%	,6%

Димитар Апасиев* Доколку утре се одржат Парламентарни избори, за која партија би гласале?

		Доколку утре се одржат Парламентарни избори, за која партија би гласале?												
		СДСМ	ВМРО-ДПМНЕ	ДУИ	ДПА	АзА	Алтернатива	БЕСА	Левица	Интегра	Ќе го поништам ливчето	Нема да излезам на гласање	Одбива да одговори	Не знам
Дали имате доверба во Димитар Апасиев	Да	16,7%	55,8%	7,5%	7,1%	6,5%	20,0%	8,3%	98,4%	100,0%	20,0%	19,3%	16,7%	55,8%
	Не	78,5%	42,0%	89,6%	85,7%	87,0%	80,0%	91,7%	1,6%		75,0%	75,7%	78,5%	42,0%
	Не знам	3,8%	2,2%	1,5%		6,5%					5,0%	3,7%	3,8%	2,2%
	Одбива да одговори	1,1%		1,5%	7,1%							1,4%	1,1%	

ПРИЛОГ 3. ПРАШАЛНИК

1. Колку сте согласни со Анекс на Договорот за добрососедство со Бугарија, за гаранции на немање територијални претензии и за немешање во внатрешни работи, без навлегување во други вклучително и национални и идентитетски прашања?

1. Целосно се согласувам
2. Донекаде се согласувам
3. Донекаде не се согласувам
4. Воопшто не се согласувам
5. Не знам
6. Одбива да одговори

2. На скала од 1 до 5 како би оцениле мерките на Владата за справување со здравствениот аспект на Корона кризата?

3. На скала од 1 до 5 како би оцениле економските мерки на Владата за олеснување на приватниот сектор?

4. Колку е веројатно дека би се вклучиле во доброволна вакцинација за Ковид-19?

1. Целосно веројатно
2. Донекаде веројатно
3. Донекаде не е веројатно
4. Воопшто не е веројатно
5. Не знам
6. Одбива да одговори

5. Дали сметате дека здравствени власти имаат капацитет за навремено и ефективно спроведување на вакцинација за Ковид-19?

1. Да, има капацитети
2. Не, нема капацитети
3. Не знам
4. Одбива да одговори

6. Колку се согласувате дека Владата и институциите имаат капацитети да ги спроведат потребните реформи сами, без надворешен притисок?

1. Целосно се согласувам
2. Донекаде се согласувам
3. Донекаде не се согласувам
4. Воопшто не се согласувам
5. Не знам
6. Одбива да одговори

7. Дали сметате дека Владата има капацитет за спроведување мерки за реформа на судството?

1. Да, има капацитети
2. Не, нема капацитети
3. Не знам
4. Одбива да одговори

8. Дали сметате дека Владата има капацитет за справување со корупцијата во државата?

1. Да, има капацитети
2. Не, нема капацитети
3. Не знам
4. Одбива да одговори

9. Според вас, колку време ќе биде потребно да се надминат проблемите со Бугарија и да продолжи процесот на евроинтеграција на Македонија?

1. Брзо ќе бидат надминати, за неколку месеци
2. Од една до пет години
3. Повеќе од пет години
4. Никогаш нема да ги надминат
5. Не знам
6. Одбива да одговори

10. Која од следниве изјави најмногу го отсликува Вашиот став за иднината на ЕУ:

1. Во иднина, ЕУ ќе се среќава со се поголеми проблеми и поверојатно е дека потполно ќе се затвори, дури и распадне, отколку дека и понатаму ќе се проширува и зајакнува
2. ЕУ ќе ги надмине сегашните проблеми, но ќе се промени па нашето членство нема да ни значи толку колку што ни значи сега
3. ЕУ веројатно ќе успее да ги надмине сегашните проблеми но, се повеќе ќе се затвора и се потешко ќе прима нови членки
4. ЕУ ќе ги надмине сегашните проблеми и понатаму ќе се шири, а пред неа е добра иднина
5. Ниту една
6. Не знам
7. Одбива да одговори

11. Размислувајќи за следните политичари, колку доверба имате во секој од нив:

1. 11_1. Зоран Заев
2. 11_2. Христијан Мицкоски
3. 11_3. Венко Филипче
4. 11_4. Бујар Османи
5. 11_5. Радмила Шеќеринска
6. 11_6. Али Ахмети
7. 11_7. Димитар Апасиев
8. Целосна доверба
9. Донекаде доверба
10. Донекаде недоверба
11. Целосна недоверба
12. Не знам
13. Одбива да одговори

12. Доколку утре се одржат Парламентарни избори, за која партија би гласале?

13. Како ги оценувате 100 дена работа на Владата (скала 1-5).

ПРИЛОГ 4. ДЕМОГРАФИЈА

Пол	%
Маж	50,2
Жена	49,8
Возраст	%
Од 18 до 29 години	18,8
Од 30 до 39 години	19,2
Од 40 до 49 години	20,0
Од 50 до 64 години	21,1
Над 65 години	20,9
Етничка припадност	%
Македонска	70,1
Албанска	24,2
Турска	2,2
Ромска	1,8
Српска	1,0
Влашка	0,6
Бошњачка	0,1
Друго	0,0
Образование	%
Незавршено основно	2,7
Завршено основно	13,7
Завршено средно	59,0
Завршено вишо образование	4,7
Завршено високо	18,3
Завршено постдипломско	1,6
Место на живеење	%
Село	38,4
Град	61,6

Регион	%
Вардарски	6,9
Источен	8,8
Југоисточен	9,0
Југозападен	10,2
Пелагониски	11,0
Полошки	16,0
Североисточен	8,1
Скопски	30,0
Работен статус	%
Вработен во јавна институција	16,6
Вработен во приватна институција	25,3
Вработен во граѓанска организација	1,4
Самовработен	2,3
Земјоделец	4,4
Невработен	17,1
Студент	8,4
Ангажиран во домашни задачи	4,5
Пензионер	20,0